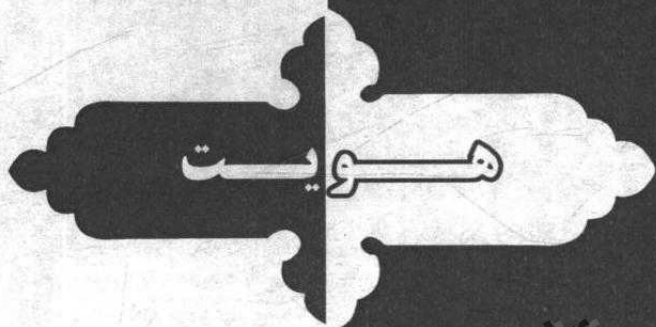

www.ketab.ir

مؤلف:
مجید صفاتاج

سرشناسه: صفاتاج، مجید ۱۳۴۰

عنوان و نام پدیدآورنده: هویت، بازتابی هویت شیعیان در جهان اسلام/ مولف: مجید صفاتاج؛ ویراستار: حمیدرضا نیکویام

مشخصات نشر: تهران: آفاق روشن بیداری، ۱۴۰۱

مشخصات ظاهری: [۱۹۹] ص.

فروست: آفاق روشن بیداری: ۷۶

شابک: ۹۷۸-۶۳۴-۷۲۹۷-۰۳-۴ : ۷۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

عنوان دیگر: بازتابی هویت شیعیان در جهان اسلام

موضوع: شیعیان -- خاورمیانه -- Middle East -- Shiites

موضوع: شیعیان -- خاورمیانه -- فعالیت‌های سیاسی: Middle East -- Shiites -- Political activity

موضوع: اسلام و سیاست -- خاورمیانه: Middle East -- Islam and politics

موضوع: اسلام -- تجدید حیات فکری: Islamic renewal

رده‌بندی کنگره: B۲۲۲۹

رده‌بندی دیویی: ۳۹۷/۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۲۹۰۴۶

هویت - بازتابی هویت شیعیان در جهان اسلام

پدیدآورنده: مجید صفاتاج

ناشر: آفاق روشن بیداری

شماره نشر: ۷۶

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰

ویراستار و صفحه‌آرا: حمیدرضا نیکویام

طراح جلد: سید ایمان نوری نجفی

شابک: ۹۷۸-۶۳۴-۷۲۹۷-۰۳-۴

قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

آدرس: تهران، خیابان کارون، بین کمیل و مرتضوی، کوچه غفاری

پلاک ۷۹، طبقه ۳

تلفن: ۵۵۴۰۸۶۴۸

پیامک: ۰۹۳۳۷۷۵۰۱۹۳

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به ناشر است.

مقدمه.....	۱۰
فصل اول - زمینه‌ها و شرایط هویت‌یابی مردم	
مسلمان منطقه.....	۱۷
پایان جنگ تحمیلی هشت ساله رژیم بعثی عراق به	
ایران.....	۱۷
فروپاشی شوروی و پایان جنگ سرد.....	۲۵
مطرح شدن اندیشه سیاسی اسلام به عنوان یک	
اسلوب سیاسی قدرتمند.....	۲۸
تقویت فرهنگ اصلاح طلبی در جنبش‌های جدید	
اجتماعی.....	۳۳
آشکار شدن مطالب اسلام‌گرایی در منطقه.....	۳۴
رشد رسانه‌های فرامرزی در جهان اسلام.....	۳۴
هنجارسازی مبارزه با تروریسم در غرب.....	۳۴
شروع روند مذاکرات صلح (سازش) در خاورمیانه.....	۳۶
۱- کنفرانس صلح خاورمیانه و مذاکرات دو جانبه صلح	
عرب‌ها با اسرائیل، موسوم به کنفرانس صلح مادرید:	
.....	۳۷
۲- مذاکرات سری سازمان آزادی بخش فلسطین (ساف)-	
اسرائیل:.....	۳۸
فصل دو- ویژگی‌ها، راهبردها و پیامدهای	
هویت‌ابی.....	۴۱
ویژگی‌ها.....	۴۱
دین‌گرایی با تأکید بر اسلام.....	۴۱
سازماندهی تشکیلات.....	۴۳
فراگیرندگی.....	۴۴
چند مرکزی.....	۴۵
مداومت و استمرار.....	۴۶
راهبردها.....	۴۷

۴۷	بازگشت به قرآن و اسلام اصیل
۴۸	اعلام توانمندی اندیشه اسلامی
۴۸	تأکید بر عدم جدایی دین از سیاست
۴۹	احیای تمدن اسلامی
	خارج ساختن حکومت از دست مستبدان حاکم و کسب
۴۹	قدرت سیاسی
۵۰	توجه به مسائل اقتصادی و اجتماعی
۵۱	اجرای احکام و فرائض اسلامی
۵۲	میهن و تفکر جهان شمولی اسلام
۵۴	استفاده از جنبه‌های مثبت تمدن غرب
۵۴	عمل مرحله به مرحله یا گام به گام
۵۵	انعطاف‌پذیری
۵۵	مشارکت انتخاباتی و سیاسی
۵۶	پیامدها
۵۶	تقویت فعالیت فکری، فرهنگی و اندیشه‌ای
۵۸	افزایش تعامل و تبادل فرهنگی
	نقش امام خمینی (ره) در شکل‌گیری موج دوم
۶۰	بیداری اسلامی
	فصل سوم - هویت‌یابی سیاسی و راهبردی
۶۷	شیعیان در منطقه
	تبدیل هویت تاریخی شیعیان منطقه به هویت سیاسی
۷۶	
	تحرك سیاسی شیعیان منطقه برای ایفای نقش بیشتر در
۸۸	حوزه‌های اجتماعی و سیاسی
	تبدیل هویت مقاومت شیعیان منطقه به هویت
۹۲	برنامه‌دار و راهبردی
۹۷	استراتژی شیعیان در منطقه
	الف - استراتژی رفتار کم‌شدت و سیاست مرحله‌ای در

فهرست

کشور های اقلیتی:	۹۷
ب - استراتژی منازعه پر شدت در کشورهای اکثریتی:	۹۷
الگوی لبنان:	۱۰۰
الهام پذیری شیعیان لبنان از آموزه های انقلابی جمهوری اسلامی:	۱۰۱
گسترش نمادهای جامعه مدنی برای مقاومت اجتماعی:	۱۰۲
ارتقای توسعه یافتگی و نوسازی اجتماعی:	۱۰۳
تثبیت موقعیت حزب الله در محیط داخلی لبنان:	۱۰۵
۱- ارتقای سطح مبارزاتی جامعه لبنان در برابر اشغالگران اسرائیلی:	۱۰۵
۲- مبارزه و رویارویی با کشورهای مداخله گر بین المللی:	۱۰۶
۳- بروز رویکرد جدید در شورای رهبری حزب الله:	۱۰۷
۴- گسترش روابط دوستانه حزب الله با سایر احزاب لبنانی:	۱۱۱
۵- مشروعیت سیاسی مقاومت اسلامی لبنان:	۱۱۲
۶- هم آوایی دولت با مقاومت:	۱۱۴
عراق:	۱۱۷
قبل از سقوط رژیم بعثی:	۱۱۷
پس از لشکر کشی آمریکا به عراق:	۱۱۸
بحرین:	۱۲۴
حکومت بحرین و مسأله وفاداری سیاسی شیعیان:	۱۳۶
جریان های فعال شیعه در بحرین:	۱۳۸
جبهه اسلامی برای آزادی بحرین:	۱۳۹
جنبش اسلامی آزادگان بحرین:	۱۳۹
جمعیت الوفاق:	۱۳۹
جمعیت پیکار اسلامی:	۱۴۰
جنبش ستم دیدگان بحرین:	۱۴۳
یمن:	۱۴۵

اقدامات سرکوب‌گرانه و جنگ‌های دولت یمن علیه	
شیعیان.....	۱۵۱
جنگ اول:	۱۵۲
جنگ دوم:	۱۵۳
جنگ سوم:	۱۵۵
جنگ چهارم:	۱۵۵
جنگ پنجم:	۱۵۶
جنگ ششم:	۱۵۷
نقش عربستان و نظام‌های حاکم عربی در درگیری‌های	
دولت یمن با شیعیان این کشور.....	۱۵۸
اتتلاف اسرائیل و عربستان علیه شیعیان یمن.....	۱۶۰
هویت‌گرایی شیعیان در دیگر کشورهای منطقه.....	۱۶۳
عربستان سعودی.....	۱۶۴
عدم تبعیض:	۱۶۵
عدم احساء شیعیان به عنوان دشمن:	۱۶۶
اجتناب از خشونت‌های فرقه‌ای:	۱۶۶
کویت.....	۱۶۷
سوریه.....	۱۶۷
تونس.....	۱۶۸
ترکیه.....	۱۷۰
نتیجه.....	۱۷۷
منابع.....	۱۸۲
آثار منتشر شده.....	۱۹۵
درباره ما.....	۱۹۸

مقدمه

تا پیش از انقلاب اسلامی ایران، ابرهای تیره «تشت» و «تفرقه»، «گرمای» اتحاد و همبستگی و انسجام ملی و هویت اسلامی ملل مسلمان جهان را از گستره سرزمین‌های اسلامی سترد و سرما و یخبندان «تشت» و «تنازع» و «تفرقه» را جایگزین «تالیف قلوب»، «تعاون و همبستگی ملی»، «هویت اسلامی» و «امت واحد» ساخته بود. طوفان اختلاف و تفرقه و تنازعات در سراسر ممالک اسلامی وزیدن گرفته، و تمامی مظاهر آبادانی، رشد صلاح، امن و خلاقیت و شکوفایی درهم کوبیده شده بود. بنای شوکت، عزت و عظمت قدرت و اقتدار مسلمین و هویت اسلامی آنان را ویران ساخته و دروازه‌های نفوذناپذیر این ممالک را به روی بیگانگان هار و آزمند گشوده بود. نیروی مسلمانان در اثر تنازعات ساخته و پرداخته جبهه الحاد و استکبار تحلیل می‌رفت و در کشاکش درگیری‌های سختگی استعمار فرسوده می‌گشت. هویت دینی، میراث‌های علمی و فرهنگی آنها در آتش تفرقه و تشتت سوخت و نابود شد و ثمرات تلخ و پیامدهای ناگواری عاید مسلمین گشت. اسلام گرفتار غربت شده بود، بر زبان بی‌دینان و در میان دینداران. از این رو دلسوزانی، بدرخشیدند و ابوذروار، زیستند و خود را به خون و آتش و طوفان بلا زدند. از زندان و تبعید و شکنجه نهراسیدند، و لیک گویان به

ابرمردی بنام آیت‌الله روح‌الله خمینی که به احیای اسلام ناب محمدی ﷺ برخاسته بود و ایمان و عرفان و شجاعتش ریشه در تعالیم و تربیت قرآنی اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم‌السلام) داشت، دل سپردند و در رکاب او به پا خاستند، پنجه در پنجه نظام سلطه جهانی و رژیم دست‌نشانده آن انداختند، تا اینکه بشارت حضرت ختمی مرتبت پیامبر گرامی اسلام ﷺ وعده امیرمؤمنان حضرت علی (علیه‌السلام) در مورد قوم سلمان به حقیقت پیوست. امت آماده شد تا این که سرانجام در جنگ نابرابر ایمان و کفر، سرافراز ولی غرق به خون یاران و رفیقان خویش در انقلاب علیه نظام استبدادی و وابسته پهلوی پیروز شد و رستاخیز دینی و اسلامی و نهضت روشنگری اسلامی و بیداری دینی و هویت‌یابی مسلمانان را در ایران پایه‌گذاری کرد.

انقلاب اسلامی ایران، فقط برای فروپاشی طاغوت نبود، بلکه برای احیای اسلام و احکام توحید و حکومت اسلامی و نیز هویت‌یابی مسلمانان و ایجاد امت جهانی واحد بود. انقلاب اسلامی برای بی‌تفاوتی در مقابل دکترین‌های حاکم، یا گسترش مکتب‌های مختلف نبود. هدف اصلی انقلاب، حقانیت وحدت الهی و ارزش‌های حاصله از آن بود، نه قبیله‌گرایی، خویشاوندی و حفظ طایفه و خانواده شخصی و حب جاه و مقام. انقلاب اسلامی برای سیاست و عدالت و نظام اخلاقی بود، نه برای نظام و سیاست اقتداری.

انقلاب اسلامی علیه ظالمان و سلطه‌جویان بود؛ نه سازش و سیاست مسالمت آمیز با آنها. انقلاب اسلامی برای نجات مردم بود نه گمراهی آنها. از این‌رو وعده‌های برحق و بشارت‌آمیز خداوند سبحان مبنی بر دفاع از ایمان آورندگان عملی گشت و خورشید پر فروغ اسلام بر بشر معاصر پرتو افشانی نمود و در عرصه‌های مختلف زندگی مسلمانان در سراسر جهان حیات مجدد یافت و جوامع اسلامی، تولد دوباره جنبش‌های اسلامی را تجربه نمودند.

در واقع می‌توان گفت که پیش‌تاز تحقق بیداری اسلامی در منطقه، ملت بزرگ ایران بوده‌اند. در این باره امام خامنه‌ای رهبر فرزانه انقلاب، می‌فرماید:

«امروز وقتی به دنیای اسلام نگاه می‌کنید، می‌بینید که بیداری مسلمانان در همه نقاط مسلمان نشین عالم و در کشورهای اسلامی به برکت بیداری ملت ایران است و ملت ایران به برکت رهبری امام بزرگوار که جان خود را به میدان آورد، سینه خود را در مقابل تیرهای دشمن سپر کرد و صادقانه حرف زد و صادقانه عمل کرد پا در این میدان عظیم گذاشت. دنیایی که می‌خواهد ملل مسلمان را ذلیل ببیند، ملت ایران به برکت رهبری شجاعانه و مخلصانه‌ای که امام بزرگوار نشان داد، عزت خودشان را بر اینها تحمیل کردند و ملت امام علیه السلام پرتوی از چشمه فروزنده خورشیدی غدیر بود؛ لذا توانست این همه آثار را به وجود بیاورد، ملت را بیدار کند، ایران را بازسازی معنوی و مادی بکند.»

پس از آن دیری نپایید پیام و تأثیر این نهضت که مبتنی بر فطرت الهی انسان‌ها شکل گرفت جهان را درنوردید، به ویژه کشورهای اسلامی از این موج بیداری اسلامی که شکل گرفته بود تکان خورد و محور و شالوده هویت‌یابی مردم کشورهای اسلامی از عمومیت و گستردگی و شمول و استواری و استحکام فزون‌تری برخوردار، و عملاً انقلاب اسلامی صادر شد و اسلام توانست به عنوان یک آرمان مشترک که در تار و پود تک تک مسلمانان ریشه دارد شالوده محکمی برای بنای وحدت اسلامی و شکل‌گیری امت واحده‌ای باشد تا بر روی آن، بنیان مرصوص، و دژ استواری در مقابل دشمنان بنا شود.

چنین هم شد، در برخی بلاد اسلامی، هویت‌یابی اسلامی و بیداری دینی، سنگر تمدن و عزت و اقتدار مسلمانان در برابر توحش و تجاوز سلطه‌گران شد. به ویژه در برخی کشورهای عربی غرب آسیا با اکثریت شیعه، جنبش بیداری دینی و انسجام یابی هویت اسلامی، منجر به شکل‌گیری جریان‌هایی شد که خواب رؤیای «از نیل تا فرات» آل صهیون را برآشفته کرد و هژمون‌گرایی نظام سلطه را در منطقه به چالش کشید. حزب‌الله در لبنان از جمله این جریان‌ها می‌باشد.

در این کتاب تلاش شده است تا تأثیرات انقلاب اسلامی در کشورهای اسلامی با اکثریت شیعه مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد. این کتاب شامل سه فصل می‌باشد ضمن تبیین زمینه‌ها و شرایط پیدایش موج دوم بیداری اسلامی در فصل اول به ویژگی‌ها، راهبردها و پیامدهای موج دوم بیداری اسلامی اشاره شده و سرانجام در فصل سوم هویت‌یابی سیاسی و راهبردی شیعیان در منطقه مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است.

امید است این اثر توانسته باشد تصویر شفاف و روشنی از تأثیرات انقلاب اسلامی ایران در منطقه و هویت‌یابی شیعیان در موج دوم بیداری اسلامی، برای خوانندگان و علاقه‌مندان به این موضوع ارائه کرده باشد.